

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Martiny Vernerové a JUDr. Jiřího Derfla ve věci

žalobců: a) **MRD GmbH**, ID: DE303660125,
sídlem Poritzer Strasse 69, 044 25 Taucha, Spolková republika Německo,
b) **M. B.**, narozen X,
bytem X,
zastoupeni JUDr. Jiřím Rouskem, advokátem,
sídlem Dubská 390/4, 415 01 Teplice,

proti

žalovanému: **Magistrát města Teplice**,
sídlem náměstí Svobody 2/2, 415 95 Teplice,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se žalobci domáhali toho, aby soud vyslovil, že nezahájení řízení z moci úřední a usnesení o odložení ve věcech vedených žalovaným pod č. j. MgMT-SČ 030312/PŘ/912/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 032076/PŘ/972/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033195/PŘ/1037/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033196/PŘ/1038/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033197/PŘ/1039/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033198/PŘ/1040/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033199/PŘ/1041/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033202/PŘ/1042/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033205/PŘ/1043/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033207/PŘ/1044/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033208/PŘ/1045/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033209/PŘ/1046/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033211/PŘ/1047/2021/Per, č. j. MgMT-SČ 033212/PŘ/1048/2021/Per a dalších řízení ohledně přestupků na území obce Kladruby spočívajících ve vjezdu vozidel nad 3,5 tuny, která nejsou dopravní obsluhou, je nezákonným zásahem. Žalobci se současně domáhali toho, aby soud přikázal žalovanému v uvedených věcech zahájit řízení o přestupku.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2. Soud se nejprve zabýval tím, zda jsou splněny podmínky řízení. Jednou z takových podmínek je v případě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem skutečnost, že je napadán úkon veřejné správy, který pojmově může být nezákonným zásahem. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu totiž platí, že *„pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem „zásahem“ ve smyslu legislativní zkratky v § 84 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu“* (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019, č. j. 7 As 44/2019-21, nebo ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 As 394/2020-53, publ. pod č. 4186/2021 Sb. NSS).
3. V nyní posuzované věci se žalobci domáhali zahájení několika přestupkových řízení, která měla společné to, že přestupci údajně podle žalobců nerespektovali na území obce Kladruby dopravní značení zákaz vjezdu vozidel nad 3,5 tuny. Zdejší soud zdůrazňuje, že otázkou, zda může být nezahájení přestupkového (či disciplinárního) řízení nezákonným zásahem ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s., se již opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, a to např. v rozsudku ze dne 30. 4. 2021, č. j. 5 As 40/2020-46, nebo ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 As 394/2020-53, publ. pod č. 4186/2021 Sb. NSS, a zdejší soud neshledal žádný důvod se od jeho závěrů jakkoli odchýlit.
4. Soud připomíná, že přestupkové řízení je ovládáno principem oficiality, tedy správní orgán má právo i povinnost zahájit řízení, jakmile zjistí, že nastala skutečnost předvídaná zákonem, a dále se toto řízení řídí i principem legality, podle něhož je příslušný orgán povinen stíhat všechny delikty, o nichž se dozví. Naopak se v něm neuplatní zásada dispoziční, podle které je účastník oprávněn nakládat s předmětem řízení. Pokud příslušný správní orgán dospěje k závěru, že je zde důvodné podezření ze spáchání přestupku, je nejen oprávněn, ale i povinen správní řízení z moci úřední zahájit. Tomu odpovídá právní úprava posuzování podnětů k zahájení řízení z moci úřední podle § 42 správního řádu, neboť se jedná pouze o neformální postup; podatel tohoto podnětu nemá nárok na zahájení řízení vedeného z moci úřední. Posuzování těchto podnětů neprobíhá ve správním řízení a o vyřízení podnětu k zahájení řízení z moci úřední se nevydává žádné rozhodnutí; o tom, že správní orgán neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, je podatel pouze vyrozuměn prostým sdělením (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2017, č. j. 4 As 117/2017-46, publ. pod č. 3631/2017 Sb. NSS).
5. Obecně k otázce, zda by měly soudy ve správním soudnictví poskytovat ochranu těm, kdo se neúspěšně domáhali u správního orgánu zahájení řízení, jež se podle zákona zahajuje pouze z moci úřední, existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. Například podle rozsudku ze dne 8. 7. 2009, č. j. 3 Ans 1/2009-58, zmíněný soud uvedl: *„Podatelé podnětu k zahájení řízení z moci úřední se nemohou domoci zahájení řízení a následného vydání rozhodnutí ani pomocí jiných zákonných institutů, než je opatření proti nečinnosti, a to z toho důvodu, že jim na základě ustanovení § 42 správního řádu ani jiného ustanovení tohoto zákona žádné takové právo nevzniká. Toto ustanovení totiž ukládá správnímu orgánu pouze povinnost podnět v zákonné lhůtě vyřídit a podatele o tom informovat, nelze z něj však dovodit právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající vynutitelnou povinnost správního orgánu řízení zahájit. Je tomu tak především proto, že možnost zahájit správní řízení z moci úřední slouží prvořadě k tomu, aby ve veřejném zájmu byla určitá věc správním orgánem autoritativně vyřešena, resp. rozhodnuta, a nikoliv k realizaci individuálních veřejných*

subjektivních práv fyzických a právnických osob. Dalším důvodem nepochybně je i skutečnost, že podnět k zahájení řízení z moci úřední může podat kdokoliv, tedy i ten, o jehož právech či povinnostech by nebylo v řízení jednáno a jehož práv či povinností by se výsledné rozhodnutí správního orgánu nijak nedotklo. Takový podatel by tedy nebyl účastníkem tohoto řízení a nebylo by tudíž ani účelné mu právě jen pro tuto fázi řízení přiznávat nějaká procesní práva. V souhrnu zde tedy není dán legitimní zájem na tom, aby zahájení správního řízení z moci úřední bylo vynutitelné na základě pouhého podnětu, a není zde proto ani důvodu podatelům podnětu poskytovat soudní ochranu“ (obdobně též např. rozsudky ze dne 14. 9. 2011, č. j. 9 Ans 8/2011-62, a ze dne 24. 6. 2015, č. j. 1 As 11/2015-50).

6. Svůj závěr, že nikdo nemá veřejné subjektivní právo na zahájení řízení z moci úřední, a že zde tedy není ani prostor pro ochranu takového neexistujícího práva ze strany soudů, a to ani prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, Nejvyšší správní soud potvrdil v celé řadě dalších rozhodnutí – srov. např. rozsudky ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 As 311/2016-26, ze dne 31. 8. 2017, č. j. 4 As 117/2017-46, ze dne 1. 11. 2017, č. j. 6 As 160/2017-40, ze dne 11. 4. 2018, č. j. 6 As 363/2017-21, a ze dne 18. 4. 2019, č. j. 9 As 73/2019-65. Uvedený názor lze podpořit i poukazem na judikaturu Ústavního soudu, který již v usnesení ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. II. ÚS 345/01, konstatoval, že stíhání pachatele přestupku (správního deliktu) a jeho potrestání je „věcí vztahu mezi státem a tímto pachatelem; neexistuje tedy žádné ústavně zaručené subjektivní právo fyzické nebo právnické osoby na to, aby byla jiná osoba pro správní delikt stíhána“.
7. Na uvedených závěrech nic nezměnil ani rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, publ. pod č. 4178/2021 Sb. NSS, na který poukazují žalobci. Rozšířený senát totiž v předmětném rozsudku výslovně konstatoval, že „... žalobní legitimaci pro podání zásahové žaloby nemá ten, kdo by se nemohl bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které eventuálně z takto započatého správního řízení může vzejít ... Například poškozený se tak nemůže domáhat zahájení přestupkového řízení proti podezřelému z přestupku, neboť poškozený či jiné osoby odlišné od obviněného nemohou napadat výrok správního rozhodnutí týkající se viny či sankce, včetně výroku o zastavení řízení o přestupku. Posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání se totiž odehrává výlučně ve vztahu státu a obviněného. Třetí osoba (ať již je touto osobou jiný obviněný, poškozený nebo jiná osoba) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny (srov. k tomu z početné judikatury např. rozsudky ze dne 31. 10. 2007, č. j. 2 As 46/2006-100, č. 2276/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 11. 3. 2008, č. j. 8 As 46/2007-98, detailněji pak rozsudek ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 AfS 25/2012-351, Philips Electronics a další, body 208 a 209).“
8. Rozšířený senát současně zdůraznil, že možnost obrany vůči faktické nečinnosti správního orgánu spočívající v nezahájení řízení z moci úřední k podnětu podatele prostřednictvím zásahové žaloby je nutné vykládat restriktivně. Pravidlem zůstává, že „uplatnění podnětu, ve kterém podatel vyzývá správní úřad k uplatnění úřední povinnosti (úřední moci), žádné veřejné subjektivní právo nezakládá. To proto, že obecně tu není veřejné subjektivní právo na to, aby správní orgán zahájil z moci úřední nějaké řízení. Pokud by rozšířený senát tuto zásadu v obecné rovině popřel, zcela by změnil charakter správního soudnictví, který je daný zákonem. Správní soudnictví je (být s určitými výjimkami, viz např. § 66 s. ř. s.) povoláno k ochraně veřejných subjektivních práv, nikoli k ochraně veřejného zájmu ani práva objektivního (viz § 2 s. ř. s.). Správní soudnictví nemůže ani mimo zákonem stanovená pravidla volně nabízet činnost správních orgánů. Opačný závěr by hrubě narušil dělbu moci jako základní princip

demokratického právního státu.“ Závěry judikatury, která nepřipouští soudní ochranu proti nezahájení přezkumného řízení nebo neumožňuje poškozenému domáhat se zahájení přestupkového řízení vůči podezřelému z přestupku, zůstávají i nadále v platnosti.

9. Ve smyslu výše uvedeného proto zdejší soud uzavírá, že v nyní posuzované věci nemohlo být zasaženo do subjektivních práv žalobců již s ohledem na to, že se domáhali právě zahájení přestupkového řízení, ačkoli veřejné subjektivní právo na jeho zahájení neměli, a nezahájení tohoto řízení tedy již pojmově nemůže být zásahem správního orgánu. Soud proto žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl z důvodu neodstranitelného nedostatku podmínek řízení.
10. Z důvodu odmítnutí žaloby soud současně v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.
11. O vrácení soudního poplatku soud nerozhodl, neboť žalobci soudní poplatek za podanou žalobu dosud neuhradili. S ohledem na skutečnost, že žaloba byla jako nepřípustná odmítnuta, vyhodnotil soud jako nadbytečné rozhodovat o námitkách žalobců proti usnesením, jimiž byli vyzváni k zaplacení soudního poplatku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 1. února 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.